

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Jibbe Willems
Titel	Vrije Val
Jaar	2013
Uitvoering	Generale Oost / Erik Whien

Copyright (C) 2013 by Jibbe Willems

Vrije Val

jibbe willems mei 2012

Ik ben van alles vrij, voel niets,
behalve vingers wind die mijn lichaam strelen,
lucht die geen vat op me krijgt.

Mijn lijf denkt zich vogel,
wenst mijn armen vleugels,
ik klapwiek zonder op te stijgen
of alleen maar halt te houden in mijn val.

Mijn lijf wenst zich sterker dan de zwaartekracht.

Maar de zwaartekracht kent geen genade
laat zelfs de lichtste dingen vallen
op den duur, dus ook mijn lijf.

Ik val.

En ik denk:

Zou dit hetzelfde voelen uit een vliegtuig?

Vloeibare knieën,
een maag die zich als een vuist samenbalt,
een sidder door je pik,
opgewonden van de doodsdrift;
snel nog iets bevruchten voor je sterft.

Maar het idee dat de wind je zal vangen,
je hoeft maar aan het touwtje te trekken
en je parachute gaat vanzelf open...

Het lijkt me dat je dan toch wat
meer van het uitzicht geniet dan ik.

Ik kan naar een touwtje zoeken wat ik wil,
maar er is maar één manier
waarop mijn vrije val ten einde komt:

Met een klap.

Want een lichaam, in dit geval dat van mij,
dat met een gemiddelde valversnelling
van negen komma eenentachtig meter per seconde
in aanraking komt met een stilstaand object,
in dit geval de voet van een berg,
vertelt dat over het algemeen niet na.

Dat is de wet van behoud van energie.

Ik val.

En ik denk:

Ik heb geen tijd meer om popcorn te kopen
voor mijn leven als een film aan me voorbij flitst

Ik val.

En ik denk:

Ik zou een verhevener gedachte moeten hebben,
een hoger inzicht van het een of ander,
zo in de laatste momenten van mijn leven.

Maar ik heb geen hoger inzicht.

Ik heb een erectie.

...

Vanaf de eerste keer dat ik op een richel stond,
heb ik de hoogte altijd in mijn pik gevoeld.
Sommige klimmers voelen hun maag met knikkers gevuld,
bij anderen verkrampen kaken of kringspier,
maar ik voel mijn pik rillen, trillen,
hij staat van wortel tot top onder zilveren stroom.

Het is niet eens geilheid,
het is meer... de essentie,
dat waar het op neer komt.

Het komt ook voor bij mensen die ze ophangen,
dat de dood intreedt met een opgericht lid,
dat noemen ze een terminale erectie, of *Angels Lust*,
en ze zeggen dat het komt als gevolg van druk
of het cerebellum of de kleine hersentjes of zo.

Ik denk dat die laatste erectie
zich nog tijdens het laatste leven vormt,
een stijve lul in de laatste seconde
als een dikke middelvinger naar de dood.

Fuck. You.

Niet dat de dood zich daar erg druk om maakt,
die vermaalt je toch wel in zijn kaken.

Maar toch.

...

Ik val.

Zo voel ik me soms vlak voor ik in slaap val,
mijn lichaam slap, mijn gedachten op de grens
van een bewusteloos verdwijnen.

En ik denk:

Dit keer zal ik niet
met een ruk wakker worden.

Dit keer zal ik niet
mijn vriendin naast me vinden
vlinderzacht in lichte slaap
om tegenaan te kruipen.

Dit keer zal ik niet
haar armen als een vangnet
haar adem als een levenslijn
haar lichaam als mijn aarde.

Zij is de enige die ik ga missen
wanneer ik uit dit lijf vertrek.

God wat zal ze woest zijn.

Ze had nog zo gezegd
dat ik me moest zekeren,
dat ik me vast moest binden,
dat ik me aan moest lijnen.

Ik ben toch geen hond?

Ik ben *the lizard*.

Of, zo noemen ze me.
Ik plak aan de wand
en dans zonder moeite
naar boven, naar de top,
een dans met trage pas.

Zonder touw of vangnet,
alleen een pofzak,
klimschoenen en concentratie.

Concentratie is het belangrijkste.
Klimmen is een denksport.

Of nee, een... *niet*-denksport.

Als je op meer dan honderd meter hoogte
tegen de stenen kleeft
met niet meer dan een kiezelgroot puntje rots
om met twee vingers aan te hangen
dan kan de kleinste gedachte al te zwaar zijn.

Ze maakt zich zorgen,
mijn meisje, ze zegt
ik ben bang dat je valt
ik ben bang dat je dood valt

Ik zeg: Je moet je geen zorgen om me maken,
dat neem ik mee naar boven liefje,
ik moet niets meenemen, ik moet licht zijn,
zelfs de kleinste gedachte kan te zwaar zijn.

Ze snapt het niet.
Ze snapt niet dat er twee soorten wetten zijn,
de natuurlijke en de kunstmatige.

Ze snapt niet dat het leven van de meeste mensen
zich naar kunstmatige wetten voegt.

De kleine afspraken van het dagelijks leven.

De regeltjes die je volgt
omdat je ze nu eenmaal volgt
zonder dat iemand zich afvraagt waarom.

Ze snapt niet dat een klimmer, een echte,
zich naar de natuurlijke wetten moet voegen.

Een echte klimmer moet vrij zijn.

Geen touw of vangnet,
alleen een pofzak,
klimschoenen en concentratie.

Concentratie is het belangrijkste.
Er is geen dan
er is geen straks
er is alleen een nu
en jij daar binnen.

Dat is pas meditatie.

Dat heeft niets te maken
met die yogatutjes
die met hun dure pruimpjes
op hun dure matjes zweten
in de *bikram*
want dat is zo lekker authentiek.

Die weten niet wat het is
om je volle aandacht op één punt te richten
om alles onder controle te hebben
ademhaling, bloedsomloop, hartslag.

Zelfs je zweet druppelt zoals jij het wil.

Dan dénk je niet meer.

Dan bén je de zuivere,
vleesgeworden gedachte.

Zij snapt dat niet, zij thuis,
zij denkt dat ik door vrij te klimmen
een shot adrenaline zet.

*Waarom anders geen touw,
vraagt ze, veiligheid sluit
concentratie toch niet uit.*

Alsof het echt fietsen met zijwieltjes is.
Alsof het echt zwemmen met bandjes is.

Alsof het echt neuken is met een condoom.

...

We zijn het over veel oneens,
mijn vriendin en ik,
maar de meeste ruzie
hebben we over het klimmen.

Ik ben bang dat je valt, zegt ze.

'Maar ik val nooit, lieverd,
ik ben nog nooit gevallen.'

Ik wil weg,
sta al in de gang,
maar eerst het eeuwige ritueel
van bidden en bezweren.

Ik hoor het al niet meer.

In mijn hoofd hang ik al aan de wand,
vrij van de aarde en alles wat aards is,
op weg naar de top van de Olympus
om aan te schuiven bij de goden.
Ik reik naar de hemel, liefje,
trek me niet omlaag.

Ze gaat bij de deur staan, vraagt:
wil je blijven, alsjeblieft, bij mij?

Ik zeg 'maak je geen zorgen liefje,
ik neem je zorgen mee naar boven,
daar kan de kleinste gedachte al te zwaar zijn'.

En een echte klimmer moet vrij zijn.

Ze leunt met haar schouder tegen de muur
en legt een hand op haar buik.

Ze zegt: *Ik vraag het niet alleen voor mij.*

En ze laat de stilte vallen.

Ik hoor haar naar beneden suizen,
de stilte, met haar armen maaien,
naar een houvast graaien, tevergeefs.

De zwaartekracht kent geen genade
laat zelfs de lichtste dingen vallen
op den duur, zelfs de stilte.

En dan spat de stilte uit elkaar.

Ik begin te schreeuwen.
Ik weet niet eens precies wat ik schreeuw,
maar het is geloof ik niet zo aardig,
want ze begint vrij snel te huilen.

En het is... ik weet het niet,
of wel, het is, weet je,
liefde is een anker
misschien goed voor schepen op drift
maar niet voor mij,
ik ben zonder haven of schip
ik moet vrij zijn.

En het is... ik weet het niet,
of wel, het is, weet je,
een kind is een gewicht
dat je op de grond drukt
en ik moet licht zijn
ik wil de grote hoogte in
dan moet je niets hebben
dat je naar beneden trekt.

Ze staat bij de deur
alsof ze me tegen wil houden
alsof ze me tegen kan houden.

Ik duw haar opzij
en loop weg.

Ik loop dit leven uit,
dit leven dat zich nu al
in al zijn onverzettelikheden
aan me voorstelt, als een
uit graniet gehouwen sleur.

En ik zie al hoe ik mijn nek zal verrekken
met het staren naar de sterren straks,
omdat ik er zelf niet meer heen klimmen mag.

Want het is, weet je,
op de grond stel ik
niet zo heel veel voor.

Alles dat ik in mijn handen hou
valt uit elkaar,

ik struikel meer dan dat ik loop
en meer dan eens heb ik mijn lief
een kopstoot bij een kus gegeven.

Pas aan de wand ben ik wat waard.

Dus ik kan niet blijven,
bij haar, bij hen,
ik kan niet blijven want
als ik blijf verdwijn ik.

Dus ik moet weg.
Ik moet uitzicht hebben, overzicht.

In de stad is er geen horizon
je gedachten gaan niet verder
dan het eerste blok beton.

Ik moet de hoogte in, de berg op.

Dus ik vertrek
ik ga de rots op.

...

...

...

De eerste vijftig meter gaat vanzelf
alsof ik niet van vlees
maar van veren ben gemaakt
en de wind me zacht
naar boven duwt.

Mijn handen weten
nog vóór mijn hoofd
waar ze moeten grijpen,
mijn voeten zetten zich
zonder mijn gedachten.

Dit is geen klimmen
dit is ademhalen,
en ik niks meer

dan bloedsomloop
en hartslag.

Op vijftig meter hoogte zit een richel
die dwars op de dan gladde wand loopt
een smalle rand van een voet breed
waar je alleen langs komt
door met je rug tegen de rots te duwen
en pas voor pas zijwaarts te gaan
tot je je aan het eind weer
aan de wand vast kan klampen.

Waar je daarvoor vooral steen ziet,
omdat je je blik op de rots richt,
je vingers, je tenen je ogen zijn,
heb je nu een uitzicht zonder einde,
en was je een seconde terug
nog één in omhelzing met de berg
even groot als zijn grootheid,
nu, in aanzicht van de horizon,
wordt je teruggeworpen in je eigen huid,
ben je niets dan een puntje van niets
in het perspectief van de tijd en de wereld.

Alles wat ego is
verdampt in ijste.

En dan, daar, op die richel,
vijftig meter in de lucht,
drukt zich een gedachte
bij mij naar binnen.

Klein eerst, niks meer
dan een speldenpuntje licht,
nog geen splinter van een vonk.

Dan gloeit de gedachte op,
begint ze om zich heen te grijpen
bezet ze mijn schedel
en van daaruit mijn lijf.

Mijn voeten worden slap als kwark
mijn handen stroop
en ik mijn adem, hort en stoot,
ik stok en druk me tegen rots.

De eerste keer dat ik haar zag,
zag ik meer dan vrouw alleen,

ik zag een horizon, en meer dan dat:
ik zag de tijd die daar zelfs achter lag.

Ik zag een toekomst en ik dacht
zij is mijn grond, mijn aarde,
en als ik ooit rechtop moet leren lopen
dan leer ik dat van haar.

Op deze hoogte
kan de kleinste gedachte
al te zwaar zijn.

En deze gedachte
die zich vastzet
dat ik zonder haar
niet lopen kan
maar val...

Ik val...

Zonder vangnet val ik vrij,
voorover en ik hoop
dat mijn hoofd als eerst...

Ik val...

Voel vingers wind
mijn lichaam strelen,
ik grijp vergeefs
de lucht in...

Ik val...

Ik val liefje, naar je toe,
ik val, mijn hoofd naar voren,
ik val in jou, zal niet verdwijnen,
jij draagt mij negen maanden lang
en als jij na die negen maanden baart
dan baar jij mij.

Negen maanden na mijn val, mijn lief,
beval jij van een zoon, van mij.

Ik val, maar weet, ik val niet ver.

Ik val...

...maar ik kom neer.